

KRISBEREDSKAP

STYRDOKUMENT 2023-2026

ARVIDSJAURS KOMMUN

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställt/upprättad	Beslutsinstans
Styrande dokument	Styrande dokument	Kf 2023-11-28 § 145	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig	Giltig till		
Kommunstyrelsen	Tills vidare		
Dokumentinformation	Dnr 264/2023		

Krisberedskap 2023-2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-11-28

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Syfte	3
3. Mål	3
4. Kommunernas uppgifter och åtgärder	4
4.1 Risk- och sårbarhetsanalyser	4
4.2 Planering.....	5
4.3 Geografiskt områdesansvar	7
4.4 Utbildning och övning.....	8
4.5 Rapportering.....	9
5. Ansvar och roller	10

Krisberedskap 2023-2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-11-28

1. Inledning

Kommunernas ansvar för krisberedskap och civilt försvar regleras i lag (2006:544) om kommuners och regionens åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Kommuner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Kommuner ska därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.¹

I överenskommelser mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR) preciseras kommunens uppgifter och den statliga ersättningen enligt LEH:

- Överenskommelse om kommunernas krisberedskap.²
- Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar.³

1. 1 kap 1 § Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

2. Sveriges kommuner och regioner (2018), Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019–2022. SKR 18/03101.

3. Sveriges kommuner och regioner (2018), Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar. SKR 18/01807.

2. Syfte

Styrdokumentet syftar till att skapa en strategisk inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden 2023-2026.

Enligt överenskommelsen om krisberedskap² ska kommunen upprätta ett styrdokument med övergripande mål och inriktning för mandatperioden. Styrdokumentet ska beskriva:

- övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund.
- kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.
- kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar.
- vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

3. Mål

Kommunen ska:

- ha en god förmåga att hantera incidenter, kriser och extraordinära händelser i fredstid och ha en grundläggande förmåga till civilt försvar under höjd beredskap.
- upprätthålla nödvändiga funktioner för ledning, samverkan och information.
- genom särskilda insatser trygga människors liv, personliga säkerhet och hälsa, samt hindra eller begränsa skador på miljö och egendom.
- lämna snabb och saklig information till kommunens invånare, media och andra intressenter vid incidenter, kriser och extraordinära händelser.
- bedriva samhällsviktig verksamhet utan avbrott oavsett karaktären av den inträffade händelsen

Samhällsviktig kommunal verksamhet inom Arvidsjaur kommun

- Krisledning
- Räddningstjänst
- Stödfunktioner
- Barn och utbildning
- Stöd och omsorg
- Vatten- och avloppsanläggningar
- Avfall
- Kommunikation
- Fjärrvärme
- Snöröjning
- Stadsnätet
- Fastigheter
- Transporter

Krisberedskap 2023-2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-11-28

4. Kommunernas uppgifter och åtgärder

Kommunernas uppgifter framgår av kap. 2 och 3 i LEH. Uppgifterna som beskrivs i LEH delas in i följande verksamheter:

- Risk- och sårbarhetsanalyser
- Planering
- Geografiskt områdesansvar
- Utbildning och övning
- Höjd beredskap
- Rapportering

4.1 Risk- och sårbarhetsanalyser

Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa och hur dessa händelser påverkar den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap:

- Kommunen ska bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- Kommunen ska använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Kommunen ska efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

Inriktning:

- Kommunen ska det första året i mandatperioden analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.
- Risk- och sårbarhetsanalysen ska lämna förslag till åtgärder för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter och öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet.
- I risk- och sårbarhetsanalysen ska företrädare för samhällsviktiga verksamheter i kommunen medverka.
- Risk- och sårbarhetsanalyser från kommunens verksamheter och bolag ska utgöra underlag till kommunens övergripande risk- och sårbarhetsanalys.
- Kommunen ska använda en fastställd metod för risk- och sårbarhetsanalys.
- Arbetet med risk- och sårbarhetsanalys ska när det är lämpligt samordnas och integreras med det riskanalysarbete som sker i enlighet med annan lagstiftning.
- Det är viktigt att risk och sårbarhetsarbetet ingår i förvaltningarnas dagliga arbete så att förmågan att identifiera och möta risker och påfrestningar bibehålls eller förbättras.
- Kommunen ska i arbetet med att reducera risker och sårbarheter sträva efter att samverka med andra aktörer, såväl offentliga som privata.

Krisberedskap 2023-2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-11-28

Särskild inriktning under mandatperioden:

Kommunen har en bild av de risker och sårbarheter som finns inom de kommunala verksamheterna. Kommunen har analyserat och fortsätter att analysera kritiska beroenden för de samhällsviktiga verksamheterna. Arbetet med analyserna fortgår kontinuerligt och ska skapa en grund för verksamheternas kontinuitetsplan som i sin tur ska underlätta prioriteringar och påskynda åtgärder som stärker samhällsviktiga verksamheter.

Metod:

Var och en av de identifierade samhällsviktiga verksamheterna inom kommunal verksamhet genomför analys med metoden FORSA som Länsstyrelsen förordat. Säkerhetssamordnaren skriver med hjälp av verksamheternas material en kommunövergripande risk och sårbarhetsanalys som förankras i ledningsgrupp och beslutas av kommunchef.

4.2 Planering

Kommuner ska, enligt 2 kap. 1 § LEH, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap:

- Kommunen ska ta fram ett reglemente för krisledningsnämnden.
- Kommunstyrelsen bör i instruktionen för kommunchefen ange vilka uppgifter som kommunchefen ska ha avseende krisberedskap.
- Kommunen ska ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser. Planen ska innehålla:
 - hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser,
 - hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning, och
 - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser.
- Kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan.

Kommuner ska, enligt 4 § Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH), ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

Inriktning:

De verksamheter som bedöms som samhällsviktiga i Arvidsjaur kommun måste alltid upprätthållas, även under en extraordinär händelse. Vardera samhällsviktig verksamhets krisplan utgör en grund vid planering för att hantera extraordinära händelser och kunna motstå risker som kan leda till en extraordinär händelse. För vardera samhällsviktig verksamhet förutsätts därför att krisplaner tas fram, hålls levande och att åtgärder finns planerade på en tillräckligt detaljerad nivå.

Syftet med krisplanerna är att verksamheterna ska ha en beredskap för att kunna bedrivas på acceptabla nivåer vid krissituationer och att avbrott i verksamheterna ska kunna förebyggas alternativt ske med acceptabla avbrottstider.

Krisberedskap 2023-2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-11-28

Särskild inriktning under mandatperioden:

Kommunen ska under perioden fortsatt planera för sina uppgifter inom totalförsvaret. Planeringen ska avse den verksamhet som kommunen ska bedriva under höjd beredskap samt dess krigsorganisation med krigsplaceringar.

Genomgång och revidering av ledningsorganisationen samt ordinarie och alternativ ledningsplats med robust reservkraft.

Arvidsjaur kommun är relativt bra utrustad med reservkraftverk. En ordentlig utredning av kommunens reservkraftspark finns (2018).

- Ambitionsnivå för objekt ska följa MSB,s föreslagna rekommendationer för drift och underhåll.
- Rutiner för skötsel och underhåll för en robust reservkraft ska finnas på respektive anläggning.
- Förslag till investering av reservkraft (ny reservkraft, service av gamla, installation av inkopplingspunkter).
- Underhåll och drift av reservkraft bör i så stor utsträckning som möjligt ske med egen personal för att garantera kompetens och inställetid
- I drifthandboken ska det framgå vem som ansvarar för anläggningens underhåll.
- Driftansvariga ska genomföra samplanering om drivmedelsförsörjning.

En nödvattenplan för kommunens dricksvattenförsörjning finns, under mandatperioden ska verksamheter analysera behovet av vatten för att förtydliga mängdförhållanden och hantering av eventuella avbrottstider. Verksamheter måste i sina nödvattenplaner ta hänsyn till hygienaspekter för att uppnå en skäligen nivå på hygien och därmed minimera risken för spridning av bakteriella sjukdomar.

Metod:

Utifrån risk och sårbarhetsanalysen (FORSA) genomförs förstärkningsinsatser för att eliminera eller minimera sårbarheter, metoden kommer att användas kontinuerligt och regelbundet i verksamheterna för att ta fram åtgärdsförslag.

Kommunens säkerhetssamordnare ansvarar för framtagande av och revidering av kommunens styrdokument för krisberedskap, plan för extraordinära händelser, övnings- och utbildningsplan samt annan övergripande krisplanering såsom Dammbrott Skellefteälven och reservkraftsutredning.

Krisberedskap 2023-2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-11-28

4.3 Geografiskt områdesansvar

Kommuner ska, enligt 2 kap. 7 § LEH, inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser verka för att:

- Olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet, Hälso och trygghetsrådet är den plattform där samverkan och information mellan aktörer vanligtvis sker. Uppstår behov kan kommunen ställa förfrågan till aktörer för att genomföra Inriktning och samordningsfunktion (ISF).
- De krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en extraordinär händelse samordnas, i det arbetet är central krisledning (CKL) den sammanhållande organisationen.
- Informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas genom kommunens kriskommunikatör och länets kriskommunikatörsnätverk.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap:

- Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.
- Kommunen ska under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- Kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.
- Kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. En förutsättning för att samverkan ska ske är att de externa aktörerna vill och kan samverka med kommunen.
- Berörda kommuner ska säkerställa att [Viktigt meddelande till allmänheten](#) (VMA) ska sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.

Inriktning:

Kommunen ska stärka sin förmåga till samordning och inriktning med andra aktörer vid samhällsstörningar. Kommunen ska också verka för samordning av information till allmänheten. Samverkan ska beakta de nationella rekommendationerna Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar och länets strategier för samverkan och kriskommunikation.

Särskild inriktning under mandatperioden:

Kommunen ska under mandatperioden etablera samverkansformer med kommunala bolag och andra aktörer i syfte att uppnå samordning i planerings- och förberedelsearbetet. Samverkan ska behandla risker, sårbarheter och förberedelser för hantering av extraordinära händelser och höjd beredskap och ytterst krig.

Krisberedskap 2023-2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-11-28

Metod:

Deltagande på BD-säk för beredskaps-/säkerhetssamordnare för kommuner i länet.

Arvidsjaur kommun har en Säkerhetsgrupp som ska verka för samordning med kommunens myndigheter och organisationer i krishanteringsfrågor. Säkerhetsgruppen inriktas mot Lagen om skydd mot olyckor samt Lagen om extraordinära händelser i fredstid. Säkerhetsgruppen träffas fyra gånger per år och rapporterar, via folkhälsorådet, till kommunstyrelsen samt till förvaltnings- och bolagschefer om pågående arbete. Säkerhetsgruppen kan nyttjas av säkerhetssamordnare för genomförande av förebyggande insatser, planering och initiering av olika projekt inom krisberedskap.

Kommunens planering för hantering av extraordinära händelser ska innefatta en kriskommunikationsplan som beskriver hur information till allmänheten vid en extraordinär händelse ska samordnas.

4.4 Utbildning och övning

Kommuner ansvarar, enligt 2 kap. 8 § LEH, för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behöver för att det ska kunna lösas sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap:

- Kommunen ska ha en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även beredskapsfunktioner inom till exempel kommunal teknisk försörjning och krisstöd ska vara utbildade och övade.
- Kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod.
- Kommunens krisledningsnämnd ska övas minst en gång per mandatperiod och tjänstemannaorganisationen minst en gång varje år.
- Kommunen ska, i den utsträckning tillfälle ges, delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser fredstida kriser.

Inriktning:

Krisledningsorganisationen ska regelbundet utbildas och övas i syfte att underhålla och förbättra kunskapen och rutinerna för hanteringen av samhällsstörningar. Kommunen ska fastställa en övnings- och utbildningsplan för mandatperioden som närmare reglerar målgrupp och innehåll.

Kommunen ska genomföra både kommunövergripande samt verksamhetsspecifik övningsverksamhet samt delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå.

Kommunen ska utvärdera både skarpa händelser och övningsverksamhet.

Krisberedskap 2023-2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-11-28

4.5 Rapportering

Kommunen ska, enligt 2 kap. 9 § LEH och 2 § FEH, hålla länsstyrelsen informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt 2 kap. LEH och hur åtgärderna påverkat krisberedskapsläget.

Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge länsstyrelsen lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap:

- Kommunen ska ha förmåga att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik och metodik som tillämpas nationellt och regionalt för samverkan och ledning vid samhällsstörningar (till exempel WIS och Rakel).
- Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.

Inriktning:

Kommunen ska medverka vid införande och i implementering av tekniskt system och rutiner för informationsutbyte.

Länsstyrelsen ska genom kommunens säkerhetssamordnare hållas underrättad om de förberedelser samt åtgärder som vidtagits för att minska risker och sårbarheter i kommunen samt hur man skapat förmåga att hantera extraordinära händelser och kriser. Länsstyrelsen ska genom säkerhetssamordnaren även delges de dokument som överenskommelsen mellan MSB och kommunerna fastslår.

Särskild inriktning under mandatperioden:

Vidareutveckla kommunens användning av kommunikationssystemet RAKEL, inklusive en plan för regelbundna sambandsprov. Åtgärden genomförs i samverkan med verksamheter och bolag.

Vidareutveckla kommunens användning av informationssystemet WIS.

Krisberedskap 2023-2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-11-28

5. Ansvar och roller

Nedan beskrivs ansvar och roller för olika delar av kommunens organisation vad gäller det övergripande arbetet med krisberedskap.

Organisationsdel	Roll och ansvar
Kommunfullmäktige	Antar styrdokument för krisberedskapsarbetet och reglemente för krisledningsnämnd
Krisledningsnämnd	Nämndens befogenheter framgår av lag om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544). Dess funktion och sammansättning styrs av reglemente för krisledningsnämnd som antagits av kommunfullmäktige.
Kommunchef	Antar plan för extraordinära händelser, risk- och sårbarhetsanalys för Arvidsjaur kommun, plan för övning- och utbildning och andra övergripande krisplaner som tex. Pandemiplan och Styrel.
Förvaltningschefer, enhetschef, VD-kommunala bolag för samhällsviktig verksamhet	Ansvarar för att: <ul style="list-style-type: none">- Verksamheten har uppdaterade krisplaner som innefattar larmrutiner, larmlistor, kontinuitetsplanering etc. Dessa ska uppdateras minst en gång per år och skickas till säkerhetssamordnaren. Planerna ska vara kända inom den egna verksamheten.- Verksamheten är tillräckligt väl övad och utbildad i krishantering.- Ansvarar för att verksamheten deltar i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser samt att de behov av åtgärder som identifieras genomförs.

För att uppnå de mål som ställts i överenskommelsen för krisberedskap och de krav som ställs i lagen om extraordinära händelser ska Arvidsjaur kommun under mandatperioden:

Uppgift	Processansvar	Beslutande instans
Anta ett styrdokument för krisberedskap	Säkerhetssamordnare	kommunfullmäktige
Anta en övergripande risk- och sårbarhetsanalys	Säkerhetssamordnare	kommunchef
Anta en plan för hantering av extraordinära händelser	Säkerhetssamordnare	kommunchef
Anta en övnings- och utbildningsplan	Säkerhetssamordnare	kommunchef
Anta en kriskommunikationsplan	Kommunikationsledare/ Säkerhetssamordnare	kommunchef
Vid varje årsskifte dokumentera en årsplanering för arbetet med krisberedskap	Säkerhetssamordnare	kommunens säkerhetsgrupp

Krisberedskap 2023-2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-11-28

Utöver detta tillkommer de uppgifter som finns för planering för civilt försvar. Det innebär bl.a. skapandet av egen krigsorganisation men även samordning för gemensam planering med Norra Militärregionen, Länsstyrelsen, sektorsansvariga myndigheter, näringsliv och frivilliga organisationer.

Förtydliganden enligt överenskommelse om krisberedskap:

Styrdokumentet, reglementet för krisledningsnämnden, planen för hantering av extraordinära händelser, samt utbildnings- och övningsplanen ska vara beslutade senast 31 december under den nya mandatperiodens första år.
